

Gävle
KOMMUN

Synpunkter på preliminära ramar 2024 Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Anvisningar

Ur anvisningar

- *Respektive nämnd skall analysera de förändringar på ramar som påverkar dem. Generellt utgår preliminära ramar utifrån ett behov av nedjustering av ramarna motsvarande 1% årligen för alla nämnder. Kommunstyrelsen har beaktat att mer effektiv personalplanering och omförhandling av boendeplatser inom ON och AFN kan reducera kostnaderna i verksamheten. Kostnaderna för trygghetsanställda inom AFN är nedjusterad med 20 mnkr med ambitionen att verksamheterna där medarbetarna har sitt arbete skall bära kostnaderna. Även KS, UN och SBN har fått reduceringar av ramar utöver den generella reduceringen.*
- *Nämnden ska även kommentera möjligheten att arbeta mot och nå de kommunövergripande målen, de specifika uppdragen i budget 2023 och aktiviteter i de strategiska programmen.*

Utgångspunkter

Bakgrund

- Som ingång till och viss komplettering av materialet rekommenderas delårsrapport 1 och 2 för alla Valfärdsnämnderna.
- Kommande bilder visar på grunderna för Valfärd Gävle och de sk Valfärdsnämnderna

Lagar som styr verksamheterna inom sektorn

- Socialtjänstlagen (SoL)
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
- Skollagen
- Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)
- Lag om vård av missbrukare (LVM)
- Lagen om valfrihetssystem (LOV)
- Lagen om offentlig upphandling (LOU)
- Kommunallagen, förvaltningslagen, offentlighets- och sekretesslagen, socialförsörjningsbalken (SFB) m fl.

Omvårdnadsnämnden

Omvårdnadsnämnden har det politiska ansvaret för verksamheter som omfattar bland annat;

- stöd och omsorg till äldre,
- stöd och omsorg till personer med funktionsnedsättning,
- förebyggande verksamhet,
- hemtjänst och hemsjukvård.

Socialnämnden

Socialnämnden har det politiska ansvaret för kommunens verksamheter inom socialtjänst, vilket omfattar bland annat:

- uppgifter och uppdrag enligt socialtjänstlagen, [läs mer om socialtjänstlagen på riksdagens webbplats.](#)
- budget- och skuldrådgivning
- familjerätt
- familjerådgivning
- serveringstillstånd för restauranger
- lotteritillstånd

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden har det politiska ansvaret för verksamheter inom;

- arbetsmarknad,
- vuxenutbildning,
- daglig verksamhet (EDV=enheten för daglig verksamhet)
- stöd och service till personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga
- försörjningsstöd

Sammanhanget – den stora bilden

- Samhällsutvecklingen påverkar nämndernas förutsättningar:
 - Den ekonomiska utvecklingen som bl a medför ökade kostnader direkt och indirekt
 - En fortsatt betydande andel av befolkningen i långtidsarbetslöshet
 - Gängkriminalitet som påverkar oss direkt och indirekt
 - Det säkerhetspolitiska läget som medför behov av att öka förmågan att hantera kriser
 - Kompetensförsörjning inom alla nämnders ansvarsområden
- Pågående utredningar inom välfärdsområdet på nationell nivå som kan medföra fokusförändringar, t ex inom individ- och familjeomsorg
- Kommande lagförändringar, ffa ny socialtjänstlag (sannolikt juli 2025) och Statligt huvudmannaskap för personlig assistans (2026), samt ansvarsförändringar mellan kommuner och regioner utifrån samsjuklighetsutredningen (SOU 2023:25)

Digitalisering

- Den digitala omställningen kommer fortsatt att utvecklas och både *utveckling samt förvaltning* av digitala lösningar kräver resurser och ny typ av kompetens likväl som att den digitala mognaden behöver öka
- Medarbetarnas tillgång till digitala verktyg behöver öka, och redan nu pågår detta. MDM*-telefoner till medarbetare inom hemtjänst och funktionsnedsättningsområdet är under leverans och ska vara slutfört 231130. Det är viktigt för att klara vardagen, men också för att kunna kommunicera snabbt i oväntade situationer. Det är ett steg i riktning framåt avseende förutsättningar för fortsatt digitalisering
- Juridiska hinder för digitalisering finns fortfarande och behöver särskilt bevakas.
- För att visa hur digitalisering ska nyttjas för att bidra till Välfärds måluppfyllelse har en *digital strategi* beslutats av de tre Välfärdsnämnderna. Strategin anger bland annat att där det är möjligt och relevant ska digitala lösningar vara förstahandsval. Strategin ger också riktning i att prioritera digitalisering som ger ökad självständighet, delaktighet, trygghet samt ökad resurseffektivitet och kvalitet.

*MDM=Mobile Device Management är ett system för att centralt registrera mobila enheter som möjliggör hantering och övervakning för att öka säkerheten vid mobilanvändande, t ex lokalisering, låsning eller rensning av telefonen, konfigurering av funktioner.

Krisberedskap

- Sektorn kommer under 2024 att fortsätta höja krishanteringsförmågan vad gäller planering, organisering och samordning samt att säkra tillgång till nödvändiga resurser i händelse av kris.
- Detta kommer fortsatt vara resurskrävande, dvs en ökad förmåga kommer medföra att kostnader.
- Kontinuitetsplaner är upprättade för sektorns verksamheter.
- Sektorn kommer behöva fortsätta investera i reservkraftsaggregat för att klara strömbortfall vid boenden (se nästa bild).
- Dialog kring livsmedelsförsörjning pågår mellan Valfärd Gävle och Utbildning Gävle
- Tillgång till fordon för att bättre klara t ex snöoväder har ökat genom att Gavlefastigheter AB stärkt sin förmåga.
- Sektorns förmåga till kommunikation vid krissituationer där elbortfall är en del har ökat.

Krisberedskap - reservkraftverk

- Idag har Valfärd Gävle fyra reservkraftverk som köptes in 1990 och 1991. De är fungerande men reservdelarna är slut och de får bygga reservdelar när de går sönder.
- Verksamheten har möjlighet att koppla in reservkraft på 12 vård- och omsorgsboenden. Värt att notera är att Furugården och Forellplan kräver två extra reservkraftverk, alltså blir det 14 reservkraftverk totalt.
- Solgårdsgatan, Vinddraget och 6:e 26 saknar möjlighet att koppla in reservkraft.
- Målbilden är att sektorn ska kunna driva alla vård- och omsorgsboenden med stationerad/inbyggd reservkraft alternativt ansluta med mobila reservkraftverk.
- Prioriteringen kommer vara att bygga stationära reservkraftverk i ytterområden såsom Bergby och Hedesunda, därefter bygga stationärt på Hemlingborg. Slutligen köpa in ett mobilt reservkraftverk per år i sju år innan sektorn därefter uppgraderar och rangerar ut de fyra gamla verken som finns.
- Priserna för ett kraftverk idag är svårbedömda, och marknadsstyrda, där vi under det senaste året sett kraftigt höjda priser. Ett nytt kraftverk bedöms kosta någonstans mellan 1-1,5 mnkr i ett normalt prisläge.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

- Kompetensförsörjning inom alla verksamhetsområden kräver långsiktiga, strukturerade och hållbara lösningar.
- Sektorn bedriver ett uppdrag rörande kompetensförsörjning och kompetensutveckling som ska vara avslutat årsskiftet 2023/24. Då kommer förbättrade strukturer och processer för kompetensförsörjning och vara på plats, med ett tydligare strategiskt perspektiv kring kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Samordning av utbildningar, av statsbidrag för kompetensutveckling samt identifiering av kompetensbehov kommer fungera bättre.
- En långsiktig målsättning är att samtliga verksamheter inom Valfärd Gävle kan introducera och kompetensutveckla medarbetare på ett lättillgängligt, effektivt sätt via den digitala kompetensplattformen. Fem enheter är igång eller startar upp med detta.
- Gävle kommun är tillsammans med alla länets kommuner med i Yrkesresan, en satsning på kompetensutveckling inom socialtjänsten som leds av SKR.
- Samverkan sker med Högskolan i Gävle bland annat för att möjliggöra kvalitativ verksamhetsförlagd utbildning
- En praktikkoordinator har rekryterats vars uppdrag bland annat är att driva samarbete mellan interna och externa aktörer gällande praktikfrågor, hålla ihop och hitta nya nätverk gällande praktik-, student- och handledarfrågor inom och utom organisationen.

Lagstiftning

Assistansutredningen

STATISTISKA BYRÅN
SOU 2023:9

- 1 mars 2023, SOU 2023:9, *"Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans – Ökad likvärdighet, långsiktighet och kvalitet"*
- staten (Försäkringskassan) föreslår ha ett samlat huvudmannaskap för beslut om och finansiering av insatsen personlig assistans, kommunerna ska fortsätta att utföra personlig assistans om den enskilde begär det.
- nuvarande kvalifikation för rätt till personlig assistans enligt LSS behålls i ett statligt huvudmannaskap
- kommunerna ska inte längre ska vara skyldiga att medfinansiera de första 20 timmarna per vecka av assistansersättningen
- detta ska träda i kraft den 1 januari 2026 och att de kommunala besluten om personlig assistans från detta datum ska föras över löpande till Försäkringskassan. Kommunerna ska kunna få ersättning för de kostnader för personlig assistans som de har haft efter ikraftträdandet fram till att Försäkringskassan tar över besluten
- det generella statsbidraget till kommunerna minskas med 10 323 miljoner kronor i 2021 års kostnads- och volymnivå till följd av huvudmannaskapsförändringen.

Vuxenutbildning

- Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning är igång och samverkansavtal finns mellan Gävle och andra kommuner.
- Omställningsstudiestöd är igång där regeringen ökar anslaget till CSN i höstbudgeten. Det innebär sannolikt ökat tryck på Vuxenutbildningen.
- *En sammanhållen utbildning ska stärka nyanländas etablering*, som innebär att elever inom etableringen från och med i augusti i år har rätt att läsa 23h istället för 15 h på Sfi.
- Fortsatta resurser kommer 2024 för att kunna erbjuda flyktingar från Ukraina Sfi. I nuläget är det dock oklart om konsekvenserna för kommunen i form av eget resurstillskott.

Hälsa- och sjukvård

Hälso- och sjukvård

- Den kommunala hälso- och sjukvården, som även benämns den kommunala primärvården, utgör nästan 40 procent av all primärvård som erbjuds. Därav en fortsatt angelägen strategisk fråga för sektorn.
- Det är mycket viktigt att både lyckas samverka effektivt och på flera nivåer mellan regionen och kommunen, men samtidigt upprätthålla ansvarsfördelningen. Det finns ibland tryck och förväntningar på att kommunen ska ta på sig mer ansvar än vad som formellt krävs. Detta gör ansvarsfördelningen otydlig, och även kan ge kostnader som kommunen inte ska bära.
- I april 2023 bildades ett nytt kontor som samlat de medarbetare med legitimation inom hälso- och sjukvård med syfte att ge:
 - helhetssyn på patienten/kunden och där dennes behov utgör en gemensam målbild. Omsorg, hälso- och sjukvård samt myndighet behöver arbeta tillsammans som en helhet.
 - hög patientsäkerhet
 - en likvärdig vård och underlättar gemensamma arbetssätt och kompetenskrav
 - en god arbetsmiljö och trivsel

Hälsa- och sjukvård

- Sektorerna behöver fortsatt implementera den statliga satsningen Nära vård där regionen och kommunens primärvård gemensamt ska utgöra navet i hälso- och sjukvården.
- Avsaknaden av lokala politiska mål för den kommunala primärvården riskerar försvaga arbetet. Ansvariga nämnder och sektorer skulle tjäna på ett politiskt mål rörande den kommunala primärvården där riktningen är en kvalitetshöjning.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden I

- Funktionshinder: LSS och socialpsykiatri/SoL
- Enheten för daglig verksamhet (EDV) har en tydlig trend med ökning av kunder varje år, sedan 2006.
- Kunder med omfattande behov och i behov av kostnadskrävande basverksamhet har ökat med 17 % i förhållande till den totala ökningen på 7% för perioden 2020-2022. Har blivit en större andel av alla kunder på EDV.
- Höjd pensionsålder kan innebära ökade behov daglig verksamhet, då det är rimligt att framöver även höja pensionsåldern för den målgruppen.
- Välfärd Gävle har inget särskilt LSS-boende för personer under 65 år tillhörande personkrets 2 LSS, men behovet har uppmärksammats i nämndens boendeplan med utblick 2030. Målgruppen informeras nu systematiskt om rättigheten att få sitt behov prövat enligt LSS lagrum.

Ökning EDV 2020-2022

År	2020	2021	2022
Totalt	447	462	477
Varav basverksamhet	155	166	181

Målgrupp för nämnden, LSS

- Särskilda lösningar krävs för fler individer utifrån komplexa behov och utifrån den utformning befintliga gruppbostaderna har.
- Det kan t ex handla om en kombination av kognitiva svårigheter och utmanande beteende som kraftigt försvårar möjligheterna att finna lämpliga bostäder utifrån nuvarande utbud.
- Detta är en utveckling där egna lösningar behövs, men också en närmare samverkan med externa aktörer som specialiserat sig på detta område kan komma ifråga.
- På efterföljande bilder kommer tre sk personor, dvs konstruerade beskrivningar av kunder inom lagområdena LSS och SoL. Dessa är alltså INTE riktiga kunder, men kunder med dessa kännetecken existerar.

Persona I LSS

- Kund 15 år med autismspektrumstörning och intellektuell funktionsnedsättning.
- Kund har insats boende med särskild service för barn och unga enligt LSS, med fem medarbetare som utför insatser. Kund accepterar till fullo endast två medarbetare fullt ut och att introducera nya, eller vikarier, är mycket tidskrävande om det ens fungerar.
- Då kund är fysiskt utåtagerande utgör det en brist i arbetsmiljön att arbeta ensam med hen. Samtidigt händer det att dubbelbemanning triggat aggressivt beteende hos kund.
- Yttre stimuli är störande för kund, och kan göra hen agiterad. Hen klarar inte att oförberett möta andra boende, vilket försvårat situationen i tidigare bostad då egen in- och utpassering från boenderum vetter direkt till gemensamhetsutrymme och ligger i anslutning till andras boenderum.

Persona II LSS

- Kund 24 år med multipla störningar inom autismspektrum samt omfattande intellektuell funktionsnedsättning.
- Har inget tal och kommunicerar sparsamt med enklare tecken.
- Har insats i form av gruppbostad enligt LSS och behöver hjälp med personlig hygien, mat, städ, tvätt och inköp.
- Kund har tvångstankar som bl a yttrar sig i att hen slår sönder och/eller äter föremål som finns i bostaden vilket utgör allvarlig fara för hens hälsa då det kan röra sig om krossat glas, blomjord, stoppning från möbler, metallföremål.
- Kund blir ofta fysiskt utåtagerande gentemot andra kunder och medarbetare.

Persona III SoL

- Kund 45 år med samsjuklighet då kund förutom psykisk funktionsnedsättning också i perioder missbrukar amfetamin och alkohol.
- Kund har insats i form av serviceboende enligt SoL.
- Tidigare har kund haft egen bostad med insatser i form av boendestöd, vilket inte fungerat då kund i perioder har isolerat sig och vägrat ta emot insatser, samt varit verbalt och fysiskt hotfull. Hen har till sist avhysts från sin bostad.
- Liknande problematik fortsätter i servicebostaden, där kund inte vill släppa in personal från boendet.
- Eftersom kund inte klarar att sköta städning, tvätt m m är lägenheten i dåligt skick med stora mängder smuts och sopor som orsakar dålig lukt.
- Då kund har svårt med gränssättning kommer bekanta – med missbruk och socialt avvikande beteende - för att tidvis bo i serviceboendet. De stör grannar i flerfamiljshuset där bostaden ligger, och grannar framför klagomål till fastighetsägare, som i sin tur förväntar sig att Valfärd ska agera.

Trygghetsanställda

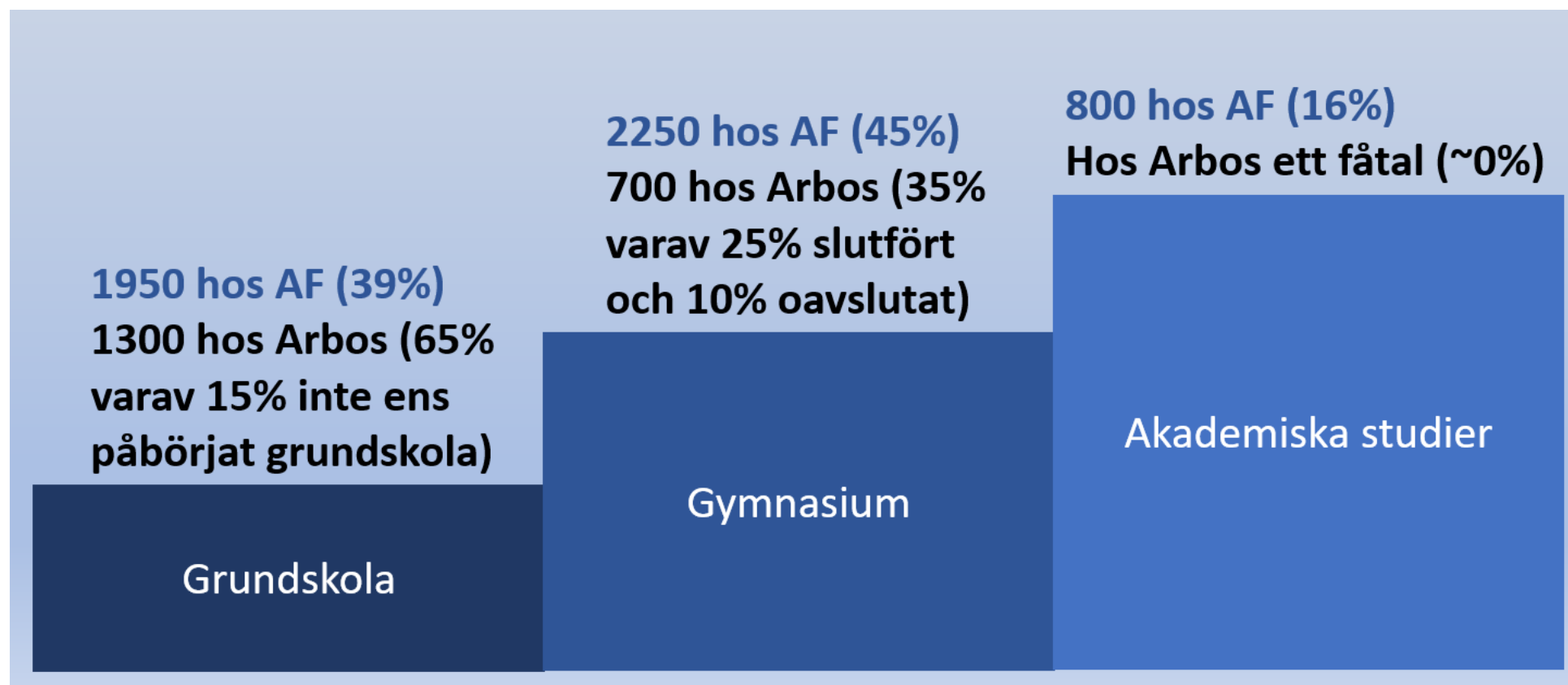
- Som framgått av underlag bl a i samband med delår 1 bär nämnden nu kostnaderna fullt ut för trygghetsanställda i sektorer och bolag.
- Det är viktigt att hela processen och ansvaret klargörs innan beslut fattas om att flytta medel mellan nämnder, sannolikt behöver det administrativa stödet hållas ihop.
- Innan 1 oktober kommer ett samlat underlag från sektorn där berörda sektorer och bolag fått lämna synpunkter på ett antal förändringar, både vad gäller handledarersättning samt ansvarsförflyttning.

Vuxenutbildning

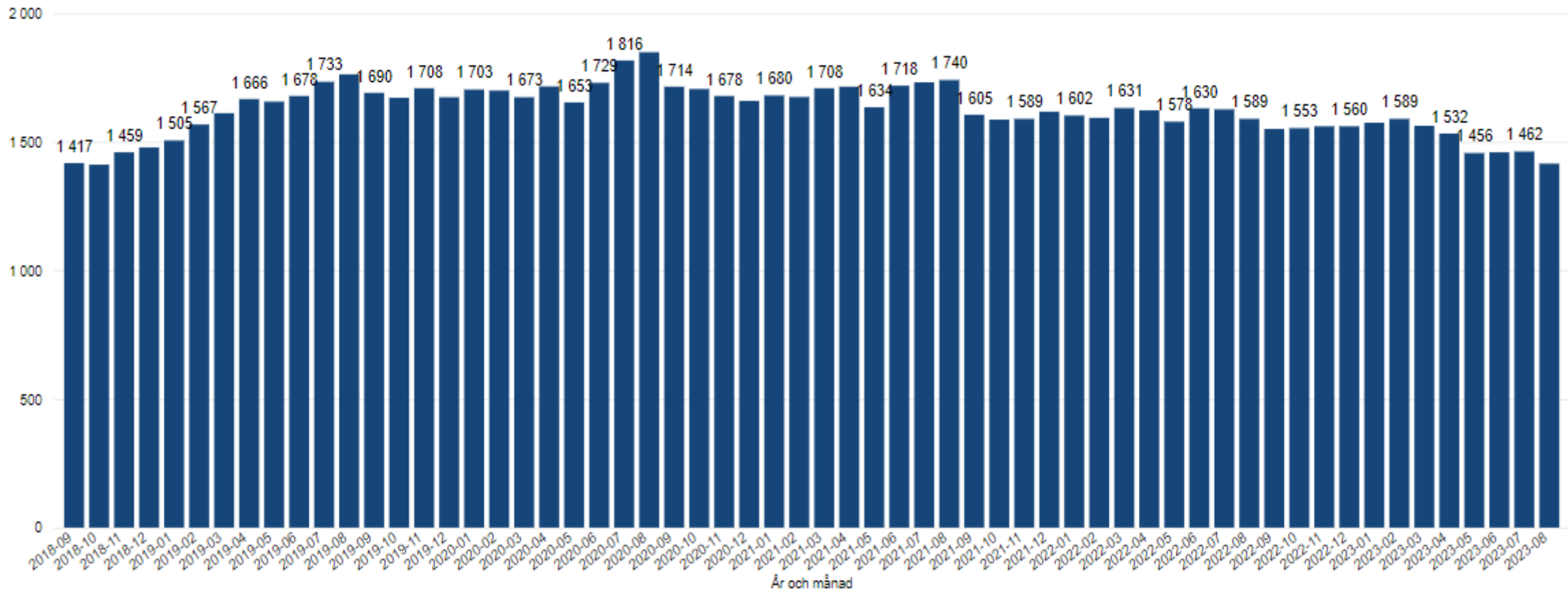
- Ökningen för söktrycket för studieperiod 1 har ökat med 30 % sedan 2020. Från 2260 till 2931 för januari 2023.
- Vuxenutbildningens roll i en framtida kompetensförsörjning är central framåt. En tydlig budgetförstärkning för 2022 har gett förbättrade möjligheter att säkerställa tillgången till vuxenutbildning och bör så fortsätta. Notera också att de nationella ambitionerna tenderar att höjas kontinuerligt.
- Om inga direktiv i övrigt ändras kommer varje krona i statsbidrag för yrkesutbildning behöva mötas med motsvarande krona i kommunbidrag.
- Inför kommande budgetpropositionen aviseras förstärkningar av yrkesvux (15 september), för länet motsvarande 40,3 mnkr. Detta måste alltså sökas av flera kommuner gemensamt.

Utbildningsnivå

Ca 5000 Arbetslösa och 2000 FS-tagare i Gävle

Utveckling, antal hushåll med försörjningsstöd

Ekonomiskt bistånd/försörjningsstöd

- Vid prognosarbete 2022 förutspåddes högre kostnader utifrån förmodade effekter av lågkonjunktur samt konkreta förändringar i inflationsbaserade riktvärden. D v s att riksnormen höjdes med 8%, hyreshöjning Gavlegårdarna 5,5%. AFN:s beslut om tilläggsbeloppet i bostadsbidrag för barnfamiljer (merkostnad på 2 mkr jan-juni 2023).
- Resultatet för perioden januari- juli 2023 visar dock att kostnaderna för det ekonomiska biståndet inte alls motsvarat de prognoser som gjordes.
- Den stora anledningen till det är att antalet hushåll som erhåller försörjningsstöd har minskat. Detta är en trend vi ser i hela riket. Orsakerna är dels att arbetslösheten sjunkit, dels de åtgärder som gjorts av Valfärd Gävle i den kommunala arbetsmarknadsverksamheten.

Förutsättningar 2024

- Avseende utsikter för framtiden och budgetår 2024 finns signaler om att den positiva utvecklingen kan upphöra. Arbetsförmedlingen gör följande prognos om arbetsmarknaden inom den närmsta tiden.
 - *”Trots det osäkra ekonomiska läget är arbetslösheten nu den lägsta sedan 2009. Men efterfrågan på arbetskraft väntas avta under andra halvan av 2023 och arbetslösheten vänder uppåt. Den bedömningen gör Analysavdelningen i Arbetsmarknadsutsikterna våren 2023.”*
- Trots att antalet hushåll minskat finns stora utmaningar att hantera de försörjningsstödstagare som är kvar. Det är personer med låg utbildningsnivå, många har brister i svenska språket samt ohälsa.
- I början av 2024 bestäms ny riksnorm och nya hyresnivåer som är inflationsberoende. Troligt scenario är att de läggs på förhållandevis höga nivåer.

Åtgärder för att få fler till egen försörjning.

Det nya arbetssättet på Arbetsmarknad & stöd är därför viktigt att fortsätta med:

- Fokus att rikta kommunala arbetsmarknadsinsatser till individer som uppbär ekonomiskt bistånd.
- Att prioritera befintliga resurser för arbete med vägledning och coachning till de aktuella individerna och effektivisera handläggningen av ansökningarna.
- Ett arbetssätt som tydligt fokuserar mot målet att göra individerna självförsörjande och ha tydliga förväntningar på individens egna ansvar att själv arbeta aktivt med detta som mål
- Den 1 oktober inleds ett omfattande projekt med Arbetsförmedlingen med 7 nya delprojekt och utvidgad samverkan i 5 delområden.
- För individer som har tydliga arbetshinder implementera projektet "Rätt till rätt" i verksamheten. Hittills har 9 individer i kraft av detta beviljats sjuk- och aktivitetsersättning, 45 är i process och fler väntas tillkomma.

Ekonomiskt bistånd, hushåll och kostnader

	Juli 2021	Juli 2022	Juli 2023
Utbetalt mkr	13,2	13,8	12,7
Antal hushåll	1730	1627	1462

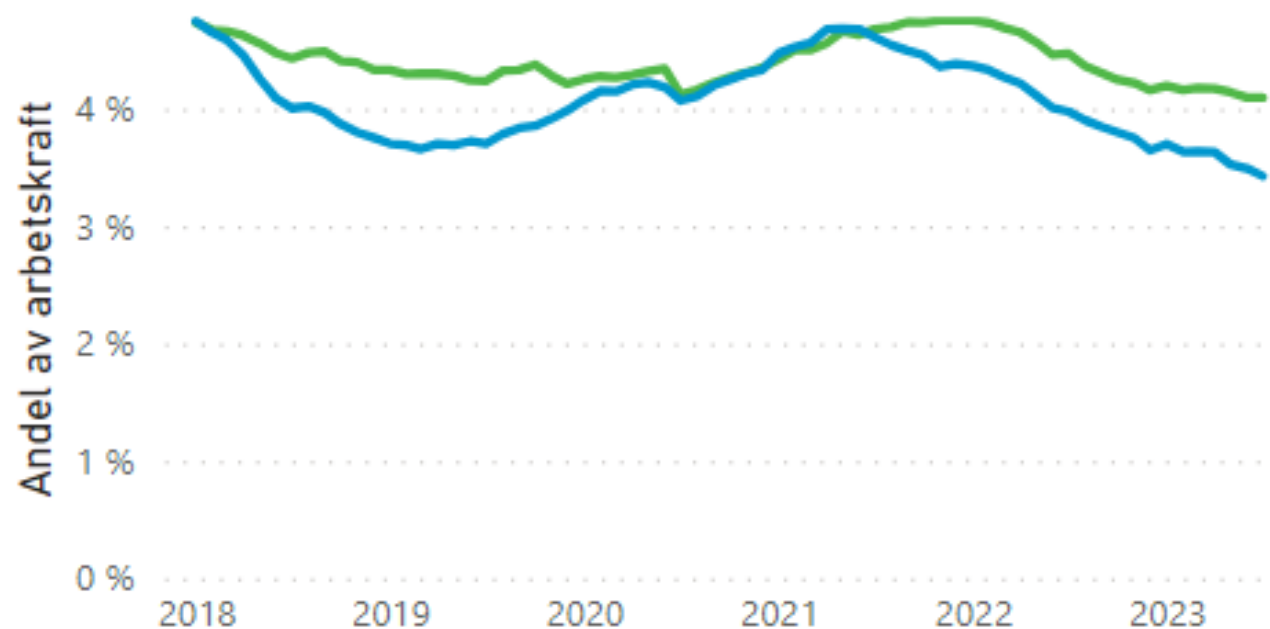
Arbetslöshet juli 2023

	Juli 2023	Förändring jmf juli 2022	Länet juli 23	Riket juli 23
Totalt	8,7%	-0,7%	8,1%	6,3%
Unga	11,8%	-1,3%	12,1%	7,6%
Utrikesfödda	22,8%	-2,6%	23,4%	15,1%

Långtidsarbetslöshet

Andel långtidsarbetslösa* fördelat på kön. Samtliga arbetslösa i Gävleborgs län

Kön ● Kvinnor ● Män

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden framåt

- Utvecklingen inom LSS-området ser ut att medföra en ökning av insatser och inom boendeområdet fler komplexa ärenden, som framgår av tidigare bilder.
- De lösningar som utmaningarna ska mötas med inte är helt självklara.
- LSS-området behöver i högre utsträckning än idag mötas med volymbaserad budgetering, vilket ställer krav på budgetprocessen på övergripande nivå, men också på nämndsnivå.
- Att möta behoven med andra typer av boenden behöver analyseras vidare, för att kunna styra beslut och insatser i rätt riktning. För att tillgodose mer komplexa behov inom ramen för insatserna grupp- och servicebostäder kommer rumslig utformning och en högre grad av flexibilitet i anpassning av lokaler och bostäder att vara betydelsefull, liksom en diversifiering av kompetensnivån hos medarbetarna.
- Detta kommer att kräva ett förändringsarbete över tid: kompetensförsörjning, utvecklade processer för framtagande av anpassade boenden samt att koppla detta till budgetprocessen.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden framåt

- Det pågående arbetet inom ramen för nämndens ansvar rörande försörjningsstöd, arbetsmarknad och vuxenutbildning behöver fortsätta.
- Arbetslösheten i kommunen är hög i förhållande till riket, men just nu fortsatt sjunkande.
- Den stora utmaningen är att få de långtidsarbetslösa att bli delaktiga i samhälle och arbetsliv. Effektfulla arbetsmarknadsinsatser ofta i kombination med utbildning behövs men prognosen är att en stor grupp kommer behöva dessa insatser under flera år.
- Fokus behöver fortsatt vara försörjningsstödstagare för de kommunala verksamheterna.
- I kommunplanen lyfts vikten av den breddade rekryteringen. I projektet ”Stegvis utbildning till arbete” skapas kompetensvägar till servicebiträde inom vård och omsorg. På sikt kommer ett vägval behöva göras kring hur detta ska finansieras – dvs ska det tillskapas anställningar och hur ska resurssättningen gå till?

Förutsättningar utifrån ekonomiska ramar

Samlad summering utmaningar

- Utmaningarna för Valfärdsnämnderna och Valfärd Gävle är betydande. De lokala utmaningarna är också nationella – dvs lokala lösningar behöver kopplas samman med eventuella nationella satsningar, och förändringsarbeten. Gävle kommun kan inte ensamt lösa utmaningar som är nationella och som även nivåmässigt behöver lösas av flera offentliga aktörer gemensamt: stat, region och kommun.
- Områden för att utveckla och förändra är identifierade, och flera förändringsarbeten är igångsatta.
- Valfärd Gävle bedriver sedan tidigare förändrings - och utvecklingsarbeten på systematiskt sätt med projektmetodik för att säkra leveranser, resurser och budget.

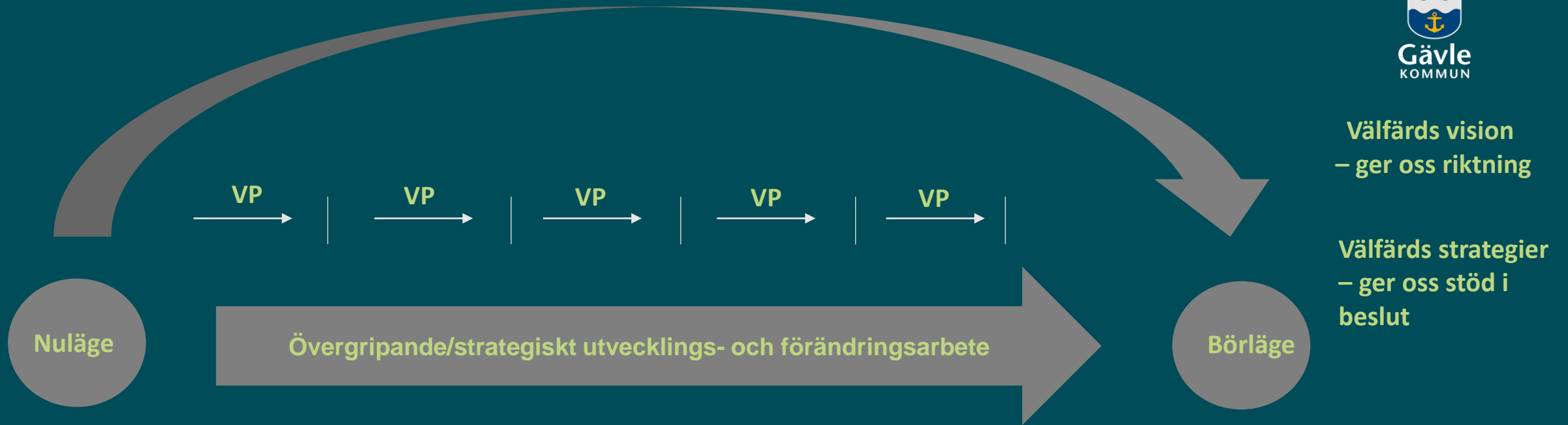
Samlad summering utmaningar

- Förändrings- och utvecklingsprojekten samlas i en utvecklingsportfölj för att uppnå samordning, helhetsbild och prioritera mellan projekt.
- De övergripande projekt som just nu är i fokus gäller främst:
 - Kompetensförsörjning och kompetensutveckling
 - Bemanning
 - Hälso- och sjukvård
 - Förebyggandearbete inom IFO-området

Förändringsarbete

- Genuin förändring tar tid. Det får inte glömmas, och är viktigt att ta med i det fortsatta arbetet i kommunen och i nämndsarbetet.
- Utöver det har de senaste fyra-fem åren (återigen) visat på att vi kommer att behöva hantera oväntade situationer och oplanerade lägen som kan påverka våra förutsättningar på ett betydande sätt.
- I reguljärt förändringsarbete ska ofta flera ansvarsnivåer finnas med (stat-region-kommun), utan även organisationen med dess kunder, medarbetare och chefer behöver involveras och inkluderas.
- Det tar också tid bryta negativa trender. Det kräver ofta systematiska angreppssätt och relativt ofta samverkan med andra organisationer som vi inte har beslutanderätt över.
- För att uppnå avsedda nyttor och effekter med förändringsarbeten krävs omfattande involvering av medarbetare, chefer och stödresurser exempelvis kommunikation, IT, verksamhetsutvecklare, HR. Detta är särskilt viktigt inom komplexa verksamheter som välfärdsnämnderna har att hantera.

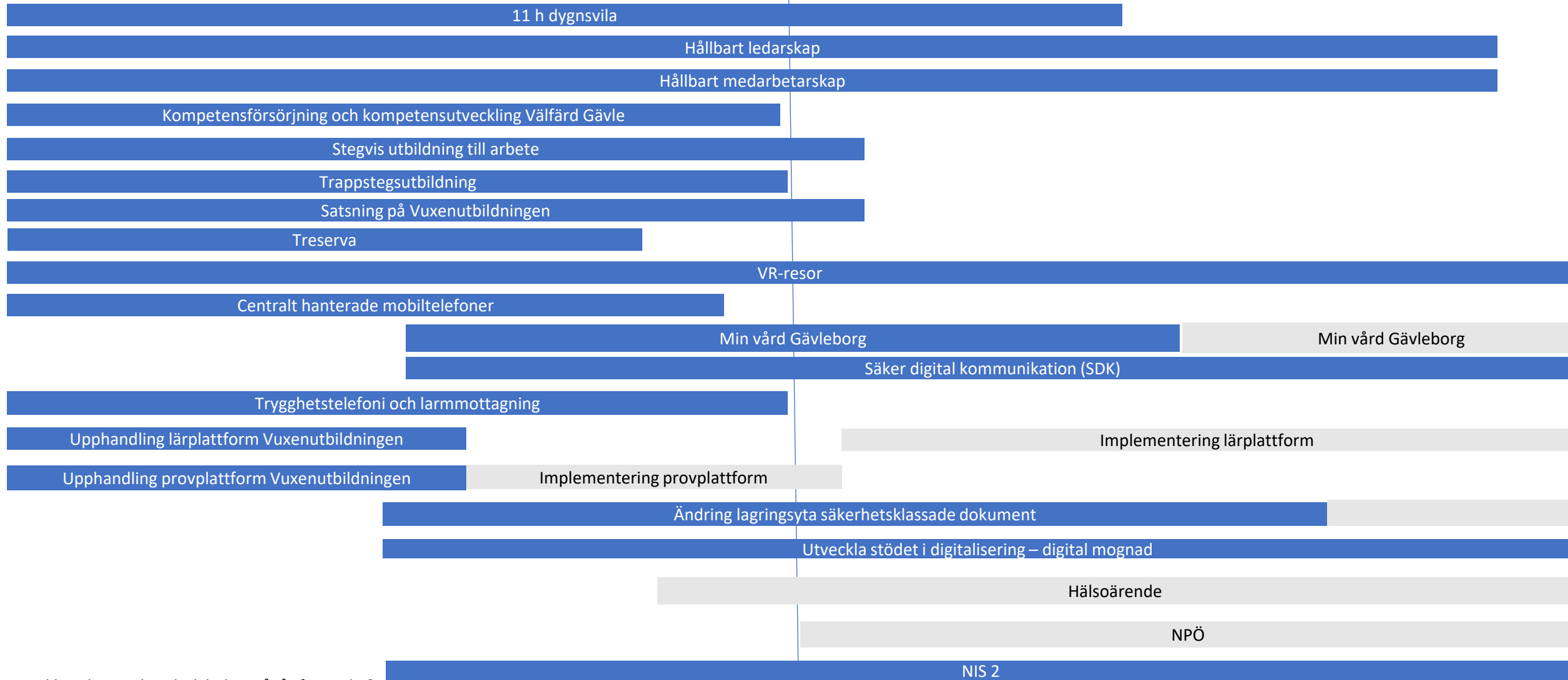
Strategiskt utvecklings- och förändringsarbete

- **Börläge**, dvs ensad beskrivning av hur Välfärds verksamheter behöver se ut om 5 år för att möta utmaningarna.
- Systematiskt arbete med behovsfångst för att identifiera och prioritera de **övergripande/strategiska utvecklings- och förändringsarbeten** som vi behöver bedriva.

2023

2024

- Vad händer med psykisk hälsa, pågår förstudie?
- IFOUS
- Digitala träffpunkter
- Utveckling av föräldragrupper
- Ny fastighet Vux

Arbetet med fastigheter och lokaler

- Valfärd Gävle har under 2023 påbörjat ett utvecklingsarbete med fastighets- och lokalfrågor som syftar till att förbättra planeringsprocesserna för verksamhetslokaler och för boenden.
- Arbetet ska säkerställa att det anläggs ett tydligare strategiskt perspektiv för fastighetsfrågorna inom Valfärd Gävle
- Valfärd Gävle och välfärdsnämnderna ska kunna bli en tydligare beställare i fastighetsfrågor gentemot det centrala fastighetsrådet, ABG, GFAB samt andra aktörer

Gemensamma kommentarer

Ekonomiska förutsättningar 2024 och framåt

	2024	2025	2026	2027	Förändring 2024-2027
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	1201,1	1233,5	1262,5	1293,1	+ 91,9
Omvårdnadsnämnden	1470,6	1473,6	1517,0	1551,6	+ 81
Socialnämnden	630,7	638,4	644,4	650,3	+ 19,6
	3302,5	3345,5	3423,9	3494,9	+ 192,5

Utgångspunkter chefer

- Våra chefer och ledare är (förstås) avgörande för vår förmåga att klara våra uppdrag.
- Den offentliga sektorn och därmed kommunerna är under ett starkt förändringstryck och i ljuset av de utmaningar som belysts behöver chefernas roll, förutsättningar och utveckling lyftas och belysas.
- I flera kommuner i landet pågår just nu analyser och även satsningar där det sätts tak för antal medarbetare per chef, t ex i Uppsala kommun och Göteborgs stad.
- Valfördsnämnderna och Valförd Gävle har kontinuerligt rapporterat om antal medarbetare per chef i sektorn.
- Traditionen är fortfarande stark: i kvinnodominerade yrken där medarbetarnas utbildningsnivå är max gymnasienivå, är cheferna ofta kvinnor och har klart fler medarbetare än inom andra kategorier.

Vad påverkar chefers förutsättningar?

- Utbildningsnivå för både chefer och de medarbetare man ansvarar för
- Chefernas erfarenhet och kompetens
- Komplexitet och krav i medarbetarnas uppdrag – dvs vilken typ av verksamhet det handlar om är viktigt att ta hänsyn till
 - Exempelvis*
 - Handlar det om att ansvar för myndighetsutövning eller är det internt stöd?
 - Finns det regelbundna kontakter med allmänhet (t ex anhöriga) eller är det framförallt interna kontakter
 - Förändringstrycket på verksamheten – både av förändrade lagkrav samt lokala behov
 - Behovet av kontinuerlig samverkan internt och med externa parter?
- Tillgång till medarbetare (ex rekryteringsläge, vikariebehov)
- Stödresurser – omfattning och förmåga

Antal medarbetare/enhet (april 2023)

- 28 enheter har 1 – 10 medarbetare
- 35 enheter har 11 – 20 medarbetare
- 38 enheter har 21 – 30 medarbetare
- 26 enheter har 31 – 40 medarbetare
- 12 enheter har >40 medarbetare varav 56 st är max (tillsvidare och visstid)

- Medelantal/enhet = 21 medarbetare.

Chefers förutsättningar

- För välfärdsnämnderna – som ansvarar för verksamhetsområden som är relativt personaltunga – är kraven på medarbetare och chefer ofta väldigt höga
- Inom Valfärd Gävle finns 38 enheter där chef har ansvar för 31 medarbetare eller fler.
- Ett arbetssätt med multifunktionella team testas nu för att utveckla stödet till kärnverksamheten genom att erbjuda mer förebyggande insatser där ett förstärkt teamarbete mellan stödfunktionerna är mer riktat och offensivt.

Summering Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Slutsatser utifrån ekonomiska förutsättningar 2023 och framåt

- Nämndens bredd i ansvarsområden gör att en samlad bedömning är utmanande.
- Inom LSS och funktionshinder ser vi ökande kostnader, men har samtidigt förväntningar på bättre bemanning. Som i vissa fall kan motverkas av komplicerade behov hos kunder som kräver hög bemanning (se Personas-exemplen tidigare).
- Vuxenutbildningen kommer tillföras ytterligare (sökbara) resurser för yrkesvux, men det kräver också att kommunbidrag används.
- Regeringen aviserar att tillföra medel för Sfi för Ukrainare även för 2024, men det ser ut att bli mindre totalt 2024, än vad som gått till kommunerna för delar av 2023. Det kan medföra att kommunen får skjuta till av eget kommunbidrag för att klara kravet på att erbjuda Sfi för denna målgrupp.

Slutsatser utifrån ekonomiska förutsättningar 2023 och framåt

- Utvecklingen av försörjningsstödskostnaderna är gynnsam, men signalerna om lågkonjunktur behöver tas på allvar. Utvecklingen följs noga, och kommer så behöva göras framgent.
- Sammantaget medför detta att det råder osäkerheter om nämndens föreslagna ramar är tillräckliga för att klara de uppdrag som ligger inom nämndens ansvarsområde.

Arbetsmarknads- och Funktionsrättsnämnden

Uppdrag	Lägesbild
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden uppdras att säkerställa att Vuxenutbildningens koppling och samverkan med Högskolan, näringslivet och Arbetsförmedlingen stärks.	Pågående, behöver fortsätta 2024
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden uppdras att undersöka om och hur kompletterande aktörer kan bidra till undervisningen, främst inom SFI.	Behöver förflyttas till 2024 pga resursbrist utredningsresurser
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden uppdras att förstärka insatserna så att elevavhoppin inom vuxenutbildningen minskar.	Kontinuerligt pågående
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden uppdras att mer beakta unga med demens med boende, aktiviteter och stöd.	Behöver förskjutas till 2024
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden uppdras att utreda behovet av och hur en BoDa- verksamhet (kombinerat boende och dagverksamhet för personer inom LSS) ska kunna införas.	Behöver förskjutas till 2024